

sei perheettömyydenkin) olevan käytettävissään. Kansainvälistyvässä maailmassa diplomaatit ja heidän vaimonsa eivät enää ole ainoa pakollista ulkomaille suuntautuvaa kiertolais- ja päivälliselämää viettävä palkollisryhmä. Muun muassa Optiolehti näyttää esittelevän varsin tiuhaan menestyviä suomalaisia johtajia, jotka ulkomaisilla komennuksilla käyvät opettelemassa kansainvälistä silausta. Sama lehti näyttää myös yhä enenevässä määrin kiinnittävän huomiota suomalaisen johtajan ulkonäköön, vähän aikaa sitten ilmestyi business-muodin erikoisnumero, jossa ministeri Puolanekin esiintyi mannekiinina, asiallisissa, naisellisissa muttei »liian» naisellisissa kostyymeissa. Julkisuus, TV- ja sanomalehtijulkisuus on Hearnin ja Parkininkin mukaan eräs merkittävistä seksuaaliteettiamme muokkaavista väylistä. Pohdinnat siitä kuinka glamour-teollisuus käy kauppaa Englannin kuninkaallisten tykkäämisillä saivat minut muistelemaan päivälehdiämme, jotka ovat esitelleet laihduttaneita naiskansanedustajia. Miksihän se oli sopivaa vaikkei Jörn Donnerin ollutkaan sopivaa puhua romaanissaan Kekkonen potentiaalimista?

Tutkijat ovat määritelleet seksuaaliteetin laajasti, lähdekohdat ovat feminismissä, Freudissa, Foucaultissa jne. »Ulkomuotoa lukuunottamatta ihmisen seksuaalisuus tapahtuu enimmäkseen pään sisällä.» Seksuaaliteetti sisältää sosiaaliset suhteet tai sosiaaliset ilmaukset, jotka viittaavat kuviteltuihin ja todellisiin ruumiillisiin haluihin, jotka suuntautuvat joko muihin tai itseän. Seksuaaliteettiin liittyvät myös muut asiaankuuluvat ruumiilliset tilat kuten puberteetti tai pre-menstruaatio, raskaus jne. Ilmiökirjoja lisää vielä ihmisten kokemus sekä ruumiintiloista että seksuaaliteetista, heteroseksuaaliset, homoseksuaaliset, biseksuaaliset sekä narsistiset viritykset. Nämä laajat seksuaaliteetin hahmottamisyritykset jo antavatkin vihjeen siitä, millaisen tutkimuskentän tutkijat ovat itselleen ottaneet. Lisäksi he ovat valinneet »maailmojasyleilevän» aineistonkeruutavan, käyttäneet hyväkseen »kaiken saatavissa olevan» materiaalin: käyttäneet omia työpaikkojaan havaintojen tekoon, haastatelleet yritysten »eliittia», lukeneet lehtiä, katsoneet elokuvia ja TV:tä »sillä silmällä» jne. Niinpä ei olekaan hämmästyttävää, että Hearn ja Parkin joutuvat kirjoittamaan esipuheeseensa, että tutkimuksen alussa heistä tuntui siltä (kuten juuri etsiessään aihetta käsitteleviä tutkimuksia), että seksuaaliteettia ei löydy lainkaan kun taas välillä tuntui siltä, että se on kaikkialla — tosin kuitenkin kovin katoavassa muodossa, siitä ei tunnu saavan millään otetta.

Keskeistä osaa tutkimuksessa näyttelee vallan ja seksuaaliteetin välisten yhteyksien analysointi. Vaikka tutkijoiden pääteesi onkin, että vallalla on materiaallinen pohja uusintamisen ja tuotannon rakenteissa sekä yksityisen että julkisen alueella, eivät ne silti kykene määräämään jäännöksettömästi ihmisten seksuaaliteettia. »Seksuaaliteetilla on oma valtansa, joka toimii joko yhteistyössä organisaation muiden valtojen kanssa tai sitten niitä vas-

taan». (Seksuaaliteetti saattaa mm. olla eräs resistanssin muoto.) Sen lisäksi, että naiset saattavat pitää seksuaalisesti attraktiivisinä rikkaita ja vaikutusvaltaisia (vaikkakin fyysisesti epäviehättäviä) miehiä, voivat myös työpaikoilla ilman valtaa ja auktoriteettia olevat naiset käyttää »seksuaalista valtaa» työn muiden päämäärien hämärtämiseen. Näistä vallan, auktoriteetin ja seksuaaliteetin keskinäisistä suhteista Hearn ja Parkin kehittelevät vaihtelevaa punosta. Punoksen osia ovat myös sukupuoli, yksityinen ja julkinen, tuotanto ja reproduktio.

Jeff Hearnin ja Wendy Parkinin — pääasiassa keittiössä tehty — tutkimus on jännittävä ja outo: Välillä lukija luulee saaneensa »juonesta» kiinni huomataksensa seuraavassa vaiheessa erehtyneensä. Tutkimus karkaa käsistä samalla tavalla kuin kohde, organisaatioseksuaaliteetti, joksi tutkijat löytämänsä nimittävät. Myös tutkimuksessa kovasti korostettu seksuaalisuuden jatkuva yhteiskunnallinen muokkaus tukee näkemystä seksuaaliteetti-ilmiön karkaamisesta. Kykenemmekö esimerkiksi enää pitämään konttoreita harmaina paikkoina katsottuamme muutaman jakson L.A. Lawta? Empiirinen materiaali, jota tutkijat käyttävät lähinnä esimerkkeinä, on kovin vaakuuttavaa. Tutkimuksen luettuaan huomaa olevansa kovin varma siitä, että epäseksuaalisina pitämämme organisaatiot ovat läpikotaisin seksuaalisia. Ruotsalaisten sosiaalidemokraattisten naisten vaatimukset erotiikasta vapaista vyöhykkeistä työpaikoille tai muille yhteiskunnan osa-alueille tuntuvat lähinnä lapsellisilta. Jotta tällaisilla vyöhykkeillä olisi toivottu vaikutus, pitäisi ihmisten jättää päänsä sen ulkopuolelle tai muuten saattaisi käydä kuten sairaanhoitajan imagolle, mitä steriilimmäksi ja »epäeroottisemmaksi» sitä on yritetty muokata, sen houkuttelevammaksi tulee muurin murtaminen.

LEENA ERÄSAARI